y mutanassisLik.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS
TA'LIM VAZIRLIGI
BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

"TASDIQLAYMAN"
O'quv ishlari bo'yicha
Prorektor v/b. R.G'. Jumayev
__ avgust 2021 yil

"MA'NAVIYATSHUNOSLIK" FANINING ISHCHI O'QUV DASTURI

Bilim sohasi		
	200000	San'at va gumanitar fanlar
	300000	Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot
	400000	Biznes, boshqaruv va huquq
	500000	Tabiiy fanlar, matematika va statistika
	600000	Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari
	800000	Qishloq, ormon, baliq xo'jaligi va veterenariya
	900000	Sog'liqni saqlash va ijtimoiy ta'minot
	1000000	Xizmatlar
Ta'lim sohasi		
	210000	San'at
	310000	Ijtimoiy va halq atvorga mansub fanlar
	320000	Jurnalistika va axborot
	410000	Biznes va boshqaruv
	510000	Biologik va turdosh fanlar
	520000	Atrof muhit
	530000	Fizikaga oid fanlar
	540000	Matematika va statistika
	610000	Axborot-komunikatsiya texnologiyalari
	810000	Qishloq xo'jaligi
	820000	Ormon xo'jaligi
	910000	Sog'liqni saqlash
	920000	Ijtimoiy ta'minot
	1010000	Xizmat ko'rsatish sohasi
Ta'lim yo'nalishi		
	60210500	Rangtasvir (dastgohli)
	60210800	Amaliy san'at (badiiy kulolchilik)
	60211500	Cholgu ijrochiligi xalq cholg'ulari
	60212000	Madaniyat va san'at muassalarini tashkil etish hamda
	60310100	Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)
	60310900	Psixologiya (amaliy psixologiya)
	60310900	Psixologiya (oila psixologiyasi)
	60410100	Buxgalteriya hisobi va audit (tarmoqlar bo'yicha)
	60410800	Statistika (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)
	60411700	Logistika (agrologistika).pdf
	60412400	Agrobiznes va investitsion faoliyat
	60510100	Biologiya (turlari bo'yicha)
	60530100	Kimyo (turlari bo'yicha)
	60530400	Geografiya
	60530900	Fizika
	60531000	Mexanika va matematik modellashtirish.pdf
	60540100	Matematika
	60540200	Amaliy matematika
	60610100	Kompyuter ilmlari va dasturlash texnologiyalari
	60610200	Axborot tizimlari va texnologiyalari (tarmoqlar va so)
	60710100	Biotexnologiya (tarmoqlar bo'yicha)
	60710400	Ekologiya va atrof-muhit muhofazasi (tarmoqlar va soh
	60810700	Agrokimyo va agrotuproqshunoslik
	60811000	O'simliklarni himoya qilish (ekin turlari bo'yicha)
	60811300	Qishloq xo'jalik mahsulotlarini saqlash va dastlabki
	60811800	Mevachilik va uzumchilik
	60811900	Sabzavotchilik, polizchilik va kartoshkachilik
	60812000	Issiqxona xo'jaligini tashkil etish va yuritish
	61010100	Mehmonxona xo'jaligini tashkil etish va boshqarish
	61010300	Sport faoliyati(faoliyat turlari bo'yicha)
	61010400	Turizm(faoliyat turlari bo'yicha)
	61010500	Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati(roman-german tillari)

Umumiy o'quv soati- 30 soat
Shu jumladan:
Ma'ruza - 8 soat
Seminar - 8 soat
Mustaqil ta'lim soati - ___ soat

Buxoro-2021

Fan/modul kodi MANSH1202	O'quv yili 2021-2022	Semestr 2	ECTS-Kreditlar 2	
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 2	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Ma'naviyatshunoslik	16		

I.Fanning mazmuni

Fanni o'qitishdan maqsad - talabalarga ma'naviyatning mazmun-mohiyati, ma'naviyatshunoslik fanining shakllanish jarayonlari, xalqimizning tarixan boy ma'naviy merosi, ma'naviy-ma'rifiy takomil bosqichlari, milliy ma'naviyatimizning umumbashariy qadriyatlar bilan uyg'unligi, uning o'ziga xos betakror xususiyatlari, inson va jamiyat ma'naviyatini yuksaltirish yo'llari haqida tushunchalar berish, ularning bu boradagi bilimlarini yanada boyitish.

O'quv fanining vazifasi:

- talabalarda mustaqil dunyoqarashni shakllantirish;
- uzoq o'tmishdan boshlab shakllanib hozirgi kungacha taraqqiy etib kelayotgan milliy ma'naviyatimiz an'analari va ularning tadrijiy-tarixiy jarayonlarini o'rgatish orqali talabalardagi milliy ma'naviy qadriyatlarimizni asrab avaylash tuyg'ularini mustahkamlash;
- fanga oid mavzularni amaliyot bilan bog'liq holda o'qitilishini tashkil qilish orqali ma'naviy dunyosi boy, har tomonlama yetuk, komil insonlami tarbiyalashdan iborat.

II. Asosiy nazariy qism. (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu: "Ma'naviyatshunoslik" fani va uni o'qitilishining zaruriyati. O'zbek xalqi ma'naviy taraqqiyotining rivojlanish bosqichlari (2soat)

1. "Ma'naviyatshunoslik" fanining predmeti, uning maqsad va vazifalari, prinsiplari.
2. Ma'naviyat va ma'rifatning o'zaro uyg'unligi
3. Xalq og'zaki ijodi va yozma manbalarida ma'naviyat va ma'rifat masalalari
4. "Avesto" –diniy, axloqiy, ilmiy, adabiy bebaho ma'naviy manba
5. Islom dinida ma'naviyat va shaxs ma'naviy kamolotida tutgan o'rni

2-mavzu: Mustamlakachilik va qaramlik yillarida ma'naviyat. Mustaqillik va milliy ma'naviy yuksalish asoslari (2soat)

1. Jadidlarning ma'rifatparvarlik harakati va uning xalq ma'naviyatini yuksaltirishdagi roli
2. Mustamlakachilarning ma'naviy sohadagi olib borgan siyosati va uning salbiy oqibatlari.
3. Milliy-ma'naviy tiklanish konsepsiyasi va uning mazmun-mohiyati
4. Ma'naviyat va demokratiyaning o'zaro uyg'unligi
5. Ma'naviyat va huquqiy davlat, fuqarolik jamiyati

3-mavzu: Globallashuv jarayonida yoshlar ma'naviyati va ma'naviy tahdid(2soat)

1. Globallashuv jarayoni va uning yoshlar ma'naviyatiga ta'siri
2. Ma'naviy tahdid, uning zamonaviy ko'rinishlari
3. Yoshlarni yot g'oyalar: diniy fundamentalizm (aqidaparstlik), ekstremizm va terrorizmdan asrash
4. Korrupsiya tahdidi va unga qarshi kurash
5. Mafkuraviy immunitet – ma'naviy tahdidlarni bartaraf etish omili

4-mavzu: Yangi O'zbekistonning ma'naviy yangilanish strategiyasi. Uchinchi renessans poydevorini yaratishda asosiy ma'naviy mezonlar (2soat)

1. Yangi O'zbekiston va ma'naviy yangilanish strategiyasi
2. Ma'naviy-ma'rifiy strategik islohotlar va uning barkamol inson tarbiyasidagi roli
3. Milliy va umuminsoniy qadriyatlar dialektikasi.
4. Uchinchi Renessans – milliy g'oya sifatida
5. Adabiyot va kitobxonlik ma'naviyatni yuksaltirish asosi
6. San'at va teatrning ma'naviy taraqqiyotda tutgan o'rni

III. Seminar mashg'ulotlari buyicha ko'rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1-mavzu: "Ma'naviyatshunoslik" fani va uni o'qitilishining zaruriyati. O'zbek xalqi ma'naviy taraqqiyotining rivojlanish bosqichlari (2soat)

1. "Ma'naviyatshunoslik" fanining predmeti, uning maqsad va vazifalari, prinsiplari.
2. Ma'naviyat va ma'rifatning o'zaro uyg'unligi
3. Xalq og'zaki ijodi va yozma manbalarida ma'naviyat va ma'rifat masalalari
4. "Avesto" –diniy, axloqiy, ilmiy, adabiy bebaho ma'naviy manba
5. Islom dinida ma'naviyat va shaxs ma'naviy kamolotida tutgan o'rni

2-mavzu: Mustamlakachilik va qaramlik yillarida ma'naviyat. Mustaqillik va milliy ma'naviy yuksalish asoslari (2soat)

1. Jadidlarning ma'rifatparvarlik harakati va uning xalq ma'naviyatini yuksaltirishdagi roli

2. Mustamlakachilarning ma'naviy sohadagi olib borgan siyosati va uning salbiy oqibatlari.
3. Milliy-ma'naviy tiklanish konsepsiyasi va uning mazmun-mohiyati
4. Ma'naviyat va demokratiyaning o'zaro uyg'unligi
5. Ma'naviyat va huquqiy davlat, fuqarolik jamiyati

3-mavzu: Globallashuv jarayonida yoshlar ma'naviyati va ma'naviy tahdid(2soat)

1. Globallashuv jarayoni va uning yoshlar ma'naviyatiga ta'siri
2. Ma'naviy tahdid, uning zamonaviy ko'rinishlari
3. Yoshlarni yot g'oyalar: diniy fundamentalizm (aqidaparstlik), ekstremizm va terrorizmdan asrash
4. Korrupsiya tahdidi va unga qarshi kurash
5. Mafkuraviy immunitet – ma'naviy tahdidlarni bartaraf etish omili

4-mavzu: Yangi O'zbekistonning ma'naviy yangilanish strategiyasi. Uchinchi renessans poydevorini yaratishda asosiy ma'naviy mezonlar (2soat)

1. Yangi O'zbekiston va ma'naviy yangilanish strategiyasi
2. Ma'naviy-ma'rifiy strategik islohotlar va uning barkamol inson tarbiyasidagi roli
3. Milliy va umuminsoniy qadriyatlar dialektikasi.
4. Uchinchi Renessans – milliy g'oya sifatida
5. Adabiyot va kitobxonlik ma'naviyatni yuksaltirish asosi
6. San'at va teatrning ma'naviy taraqqiyotda tutgan o'rni

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Yangi O'zbekiston ma'naviy yangilanish strategiyasi
2. Yangi O'zbekiston: yangilanish va taraqqiyot omillari
3. Ta'lim va tarbiya: yangi imkoniyatlar
4. Ayol baxtli bo'lsa, jamiyat baxtlidir
5. Yoshlar – Yangi O'zbekiston bunyodkori
6. Ma'rifiy islohotlar va barkamol inson tarbiyasi
7. Milliy va umuminsoniy qadriyatlar uyg'unligi
8. Besh muhim tashabbus - jamiyat ma'naviy yuksalishining muhim omili sifatida
9. Kuchli ma'naviyat-Uchinchi Renessans omili
10. Ma'naviyat bo'lmagan joyda hech qachon adolat bo'lmaydi!
11. "Milliy tiklanishdan–milliy yuksalish sari" konsepsiyasi
12. Xalq davlat idoralariga emas, davlat idoralari xalqqa xizmat qilishi kerak
13. Adolat - qonun ustuvorligida
14. Jaholatga qarshi ma'rifat
15. O'zbekistonning eng katta boyligi – bu xalqning ulkan intellektual va ma'naviy salohiyatidir
16. Sharq Uyg'onish davri –Sharq Renessansi sifatida
17. O'zbekistonga xos milliy taraqqiyot modeli
18. O'zbekistonning yangi tarixida uchinchi renessans davri
19. Shaxs, jamiyat va davlat manfaatlari hamda mas'uliyati uyg'unligi
20. Qonun ustuvorligi, inson huquq va erkinliklarini - eng oliy qadriyat
21. Mafkuraviy tahdid va ularga qarshi kurash
22. Jamiyatda millatlararo totuvlik, diniy bag'rikenglik va ijtimoiy barqarorlik muhitini qaror toptirish zarurati
23. "Insonlarning dardu tashvishlarini o'ylab yashash–odamiylikning eng oliy mezonidir"
24. Ma'naviy barkamol inson - yurtining bugungi va ertangi taraqqiyot kuchi
25. Yoshlar – terrorizm va ekstremizmga qarshi kurashishda yetakchi kuch
26. Kitob va kitobxonlik – inson ma'naviyati ko'zgusi
27. Jamiyatning yangilanishida ma'naviyatning o'rni
28. Vatanparavarlik – yuksak ma'naviy-axloqiy fazilat
29. "Ommaviy madaniyat" va uning salbiy ta'sirini oldini olish
30. Alisher Navoiy milliy ma'naviyatimiz fenomeni
31. O'zbekistonning millatlararo bag'rikenglikni ta'minlash sohasidagi siyosati
32. Tasavuff ilmida inson ma'naviyati
33. Islom dinining shaxs ma'naviyatini rivojlantirishdagi ahamiyati
34. Amir Temur buyuk davlat arbobi va yuksak ma'nâviyat sohibi
35. Jadidchilik harakatining mazmuni va uning umumxalq ma'naviyatini ko'tarishdagi roli
36. Oila ma'naviyat va tarbiya sarchashmasi
37. Temuriylar sulolasi davrida ma'naviyat va ma'rifat rivoji
38. Sharqona – o'zbekona ma'naviy fazilatlar
39. Ona tilimiz – bebaho ma'naviy boyligimiz
40. Markaziy Osiyo xalqlarining qadimgi mif va afsonalarida ma'naviyat masalalari
41. Obod mahalla-ma'naviyat o'chog'i
42. Shaxs ma'naviyatini shakllantirishda ota-ona mas'uliyati
43. Mahmudxo'ja Behbudiyning xalqimiz ma'naviyatni ko'tarishdagi roli
44. Bobur Mirzo madaniyat va ma'rifat peshvosi
45. Milliy o'zlikni anglash- shaxs ma'naviy barkamolligi mezoni
46. Farzandning ota va ona oldidagi burchi
47. Ma'naviyat va madaniyat, ularning o'zaro munosabati
48. Ma'naviy meros – ma'naviyat rivojlanishining asosi
49. Ma'naviy qadriyatlar va ularning inson kamolotidagi ahamiyati
50. Huquqiy demokratik davlatning asosiy ma'naviy belgilari

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan loyiha ishi, esse, tezis yoki ilmiy maqola yozish, referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.

V. Ta'lim natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)

3. Eckhart Tolle. The power of now : a guide to spiritual enlightenment. Canada, Namaste Publishing Inc., 2004. P.178.
4. Jean–Jacques Rousseau: Human nature and history. Edted by John T.Scott. USA, New–York: Routledge Taylor & Francis Group, 2006. – 475 p.
5. Jean–Aime Raveloson. What is democracy? – Antananarivo: KMF–CNOE & NOVA STELLA, 2008. – 475 p.
6. Mahbub ul Haq. Reflections on Human Development. Second edition. – England, Oxford: Oxford university press, 1999. – 324 p.

Internet saytlari:

1. www.gov.uz
2. www.president.uz
3. www.ziyonet.uz
4. www.manaviyat.gov.uz
5. www.natlib.uz
6. www.lex.uz
7. www.uza.uz
8. http://elib.buxdu.uz/index.php/kutubxona/o-zbek-tilidagi-adabiyotlar/category/Ma%60naviyat%20

Buxoro davlat universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan.

Fan/modul uchun mas'ullar

Omarova G.S. – BuxDU, Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi kafedrasi o'qituvchisi

Taqrizchilar:

Shirinov A. Q. – BuxDU, Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi kafedrasi katta o'qituvchi

Samadova S.S. – BuxDU, Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi kafedrasi f.f.d. (PhD)